

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 114/16

Λουξεμβούργο, 20 Οκτωβρίου 2016

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-413/16 P
Intel Corporation Inc. κατά Επιτροπής

**Ο γενικός εισαγγελέας Wahl υποστηρίζει ότι πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση
αναίρεσης της Intel με αντικείμενο την επιβολή προστίμου 1,06 δισεκατομμυρίων
ευρώ για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως**

*Κατά τον γενικό εισαγγελέα, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στο Γενικό Δικαστήριο προς
επανεξέταση*

Με απόφαση της 13ης Μαΐου 2009 ¹, η Επιτροπή επέβαλε στην αμερικανική εταιρία κατασκευής μικροεπεξεργαστών Intel πρόστιμο 1,06 δισεκατομμυρίου ευρώ, για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως στην αγορά των κεντρικών μονάδων επεξεργασίας x86 ² (CPU) ³, κατά παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Επιπλέον, η Επιτροπή διέταξε την Intel να τερματίσει αμέσως την παράβαση, εφόσον αυτή συνεχίζεται.

Κατά την Επιτροπή, η Intel καταχράστηκε τη δεσπόζουσα θέση που κατείχε στην παγκόσμια αγορά των CPU x86 από τον Οκτώβριο του 2002 έως τον Δεκέμβριο του 2007, θέτοντας σε εφαρμογή στρατηγική η οποία αποσκοπούσε στον αποκλεισμό ενός ανταγωνιστή, της Advanced Micro Devices Inc. (AMD) ⁴, από την αγορά.

Η Επιτροπή εκτίμησε ότι η Intel κατείχε δεσπόζουσα θέση, επειδή, αφενός, το μερίδιο αγοράς της ανερχόταν τουλάχιστον σε 70 % και, αφετέρου, η είσοδος νέων ανταγωνιστών και η ανάπτυξή τους στην αγορά ήταν υπέρμετρα δυσχερής, εξαιτίας των αναγκών μη ανακτήσιμων επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη, των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των απαιτούμενων εγκαταστάσεων παραγωγής.

Κατά την Επιτροπή ⁵, η καταχρηστική συμπεριφορά συνίστατο σε διάφορα μέτρα που είχε λάβει η Intel έναντι των πελατών της (των κατασκευαστών ηλεκτρονικών υπολογιστών) και της ευρωπαϊκής επιχείρησης λιανικής πώλησης μικροηλεκτρονικών συσκευών Media-Saturn-Holding.

Συγκεκριμένα, η Intel χορήγησε εκπτώσεις σε τέσσερις κύριους κατασκευαστές υπολογιστών (Dell, Lenovo, HP και NEC), υπό τον όρο ότι θα καλύπτουν το σύνολο ή μέρος των αναγκών τους σε CPU x86 από αυτή. Ομοίως, η Intel κατέβαλε στη Media-Saturn χρηματικά ποσά υπό τον όρο ότι αυτή θα πωλεί αποκλειστικά υπολογιστές εξοπλισμένους με CPU x86 της Intel. Κατά την Επιτροπή, οι εν λόγω εκπτώσεις και πληρωμές εξασφάλιζαν την πίστη των τεσσάρων προαναφερθέντων κατασκευαστών και της Media-Saturn, με συνέπεια να περιορίζεται κατά πολύ

¹ Περίληψη της απόφασης αυτής δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα C 227 της 22ας Σεπτεμβρίου 2009, σ. 13. Βλ. Επίσης ανακοινωθέν τύπου της Επιτροπής [IP/09/745](#) της 13ης Μαΐου 2009 και [MEMO/09/400](#) της 21ης Σεπτεμβρίου 2009.

² Οι CPU που χρησιμοποιούνται στους υπολογιστές χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, ήτοι στους CPU x86 και στους CPU διαφορετικής αρχιτεκτονικής. Η αρχιτεκτονική x86 είναι το πρότυπο που έχει σχεδιάσει η Intel για τους CPU που κατασκευάζει. Η αρχιτεκτονική αυτή μπορεί να στηρίξει τόσο το λειτουργικό σύστημα Windows όσο και το λειτουργικό σύστημα Linux. Το λειτουργικό σύστημα Windows σχετίζεται πρωταρχικά με τη δέσμη εντολών x86.

³ Ο επεξεργαστής αποτελεί το βασικό εξάρτημα κάθε υπολογιστή, τόσο από πλευράς συνολικής επίδοσης όσο και από πλευράς κόστους του συστήματος. Συχνά αποκαλείται «εγκέφαλος» του υπολογιστή. Για την κατασκευή επεξεργαστών απαιτούνται δαπανηρές εγκαταστάσεις υψηλής τεχνολογίας.

⁴ Πριν το 2000, υπήρχαν διάφοροι κατασκευαστές επεξεργαστών x86. Ωστόσο, οι περισσότεροι από αυτούς έχουν αποσυρθεί από την αγορά.

⁵ Η Επιτροπή θεωρεί ότι η επίμαχη κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως συνιστά «ενιαία και διαρκή παράβαση».

η δυνατότητα των ανταγωνιστών της Intel να μετέχουν στον ανταγωνισμό με βάση τα προτερήματα των CPU x86 κατασκευής τους. Η αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορά της Intel συντέινε στον περιορισμό των επιλογών των καταναλωτών, καθώς και των κινήτρων για καινοτομία.

Βάσει των κατευθυντήριων γραμμών του 2006, η Επιτροπή επέβαλε στην Intel πρόστιμο ύψους 1,06 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η Intel άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή κατά της αποφάσεως της Επιτροπής, με αίτημα την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως ή, τουλάχιστον, τη σημαντική μείωση του προστίμου⁶.

Στις 12 Ιουνίου 2014⁷, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε εξ ολοκλήρου την προσφυγή της Intel.

Η Intel άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ότι αυτό υπέπεσε σε νομική πλάνη όσον αφορά (i) τον νομικό χαρακτηρισμό των επίμαχων εκπτώσεων ως «εκπτώσεων λόγω αποκλειστικότητας» (ii) τη διαπίστωση ότι διαρπάχθηκε παράβαση κατά τα έτη 2006 και 2007, καθώς και την αξιολόγηση της σημασίας της καλύψεως της αγοράς, (iii) τον χαρακτηρισμό ως «εκπτώσεων λόγω αποκλειστικότητας» ορισμένων συμφωνιών χορηγήσεως εκπτώσεων, οι οποίες κάλυπταν μικρό μόνον μέρος των αγορών των πελατών, (iv) την ερμηνεία της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια ότι δεν υφίσταται υποχρέωση καταγραφής της ακροάσεως του διευθυντικού στελέχους της Dell από την Επιτροπή, (v) την αρμοδιότητα της Επιτροπής όσον αφορά τις συμφωνίες που συνήψε η Intel αναιρεσείουσα με τη Lenovo στην Κίνα, και (vi) το ύψος του προστίμου και την αναδρομική εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών του 2006 σχετικά με τον καθορισμό των προστίμων.

Όσον αφορά τον πρώτο λόγο αναίρεσεως, ο γενικός εισαγγελέας Nils Wahl επισημαίνει, με τις σημερινές προτάσεις του, ότι το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι οι χορηγηθείσες στις Dell, HP, NEC και Lenovo εκπτώσεις αποτελούν «εκπτώσεις λόγω αποκλειστικότητας» και ότι, λόγω του χαρακτηρισμού αυτού, δεν θεώρησε αναγκαίο να εξετάσει εάν οι εκπτώσεις αυτές είναι ικανές να περιορίσουν τον ανταγωνισμό.

Ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει την αρχή που απορρέει από τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τον τεκμαιρόμενο καταχρηστικό χαρακτήρα των εκπτώσεων λόγω αποκλειστικότητας, πλην όμως επισημαίνει ότι, στην πράξη, το Δικαστήριο, όταν εξετάζει εάν η καταλογιζόμενη συμπεριφορά συνιστά κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως, λαμβάνει παγίως υπόψη του «το σύνολο των περιστάσεων». Σκοπός της εξετάσεως του πλαισίου της καταλογιζόμενης συμπεριφοράς είναι να διαπιστωθεί εάν στοιχειοθετείται επαρκώς κατά νόμο η κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως από την επιχείρηση. Διαφορετικά, θα απαγορεύονταν συλλήβδην ακόμη και συμπεριφορές οι οποίες, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, δεν θα ήταν ικανές να περιορίσουν τον ανταγωνισμό. Μια τέτοιου είδους συλλήβδην απαγόρευση ενέχει επίσης τον κίνδυνο να περιλαμβάνει και να τιμωρεί ακόμη και συμπεριφορές επωφελείς για τον ανταγωνισμό.

Κατά συνέπεια, ο γενικός εισαγγελέας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι **το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε νομική πλάνη, καθώς διαπίστωσε ότι οι «εκπτώσεις λόγω αποκλειστικότητας» αποτελούν χωριστή και αυτοτελή κατηγορία εκπτώσεων, για τις οποίες δεν απαιτείται η εξέταση του συνόλου των περιστάσεων, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί η κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως.**

Εν συνεχεία, ο γενικός εισαγγελέας υποστηρίζει ότι **το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά την επάλληλη εκτίμησή του σχετικά με τη δυνατότητα περιορισμού του ανταγωνισμού, καθώς δεν απέδειξε, βάσει του συνόλου των περιστάσεων, ότι οι χορηγούμενες από την αναιρεσείουσα εκπτώσεις και πληρωμές ήταν ικανές να επιφέρουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των ανταγωνιστών από την αγορά.**

⁶ Το ποσό αυτό καθορίστηκε βάσει της αξίας των πωλήσεων CPU x86 που είχε τιμολογήσει η Intel σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες εντός του ΕΟΧ, κατά το τελευταίο έτος της παραβάσεως (3 876 827 021 ευρώ το 2007). Εν συνεχεία, η Επιτροπή καθόρισε το ποσοστό επί του ποσού αυτού, βάσει της σοβαρότητας της παραβάσεως (5%, με όριο το 30%) και το πολλαπλασίασε με τον αριθμό των ετών της παραβάσεως (πέντε έτη και τρεις μήνες, ήτοι συντελεστής 5.5).

⁷ Υπόθεση [T-286/09](#), βλ., επίσης, ανακοινωθέν τύπου [82/14](#).

Ως προς τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο θεώρησε ότι αρκεί μια συνολική εξέταση του τμήματος της αγοράς που αποκλείστηκε από τον ανταγωνισμό κατά το διάστημα 2002-2007. Κατά συνέπεια, θεώρησε άνευ σημασίας το γεγονός ότι η κάλυψη της αγοράς ήταν σημαντικά μικρότερη κατά τα έτη 2006 και 2007.

Κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, **το Γενικό Δικαστήριο**, ακολουθώντας την προσέγγιση αυτή, δεν εφάρμοσε το κριτήριο της επαρκούς καλύψεως της αγοράς και, συνεπώς, **δεν εξακρίβωσε αν η επίμαχη συμπεριφορά ήταν ικανή να προκαλέσει περιορισμό του ανταγωνισμού κατά τα έτη 2006 και 2007. Αν το Γενικό Δικαστήριο είχε προβεί στην εξακρίβωση αυτή, θα είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο αποκλεισμός από τον ανταγωνισμό ενός τόσο μικρού τμήματος της αγοράς δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι η προσαπτόμενη συμπεριφορά είναι ικανή να περιορίσει τον ανταγωνισμό**, η δε ανεπάρκεια αυτή δεν μπορεί να καλυφθεί με το επιχείρημα της «ενιαίας και διαρκούς παραβάσεως». Ο γενικός εισαγγελέας υποστηρίζει ότι κάθε μεμονωμένη έκφανση της συμπεριφοράς αυτής πρέπει να συσιστά παράβαση. Για τους λόγους αυτούς, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει να γίνει δεκτός ο δεύτερος αναιρετικός λόγος.

Ως προς τον τρίτο αναιρετικό λόγο, ο γενικός εισαγγελέας επαναλαμβάνει την άποψή του ότι δεν υφίσταται χωριστή κατηγορία «εκπτώσεων λόγω αποκλειστικότητας». Ωστόσο, εφόσον το Δικαστήριο δεν δεχθεί την ερμηνεία αυτή, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι ο συγκεκριμένος λόγος αναιρέσεως πρέπει να γίνει δεκτός με το σκεπτικό ότι **οι «εκπτώσεις λόγω αποκλειστικότητας» χορηγούνται υπό την προϋπόθεση ότι ο πελάτης καλύπτει «το σύνολο ή το μεγαλύτερο μέρος» των αναγκών του από την κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση, πλην όμως η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούνται εν προκειμένω**. Οι HP και Lenovo δεν έπαυσαν να αγοράζουν σημαντικές ποσότητες CPU x86 από την AMD.

Ως προς τον τέταρτο αναιρετικό λόγο, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι, κατά το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή υποχρεούται να καταγράφει τις ακροάσεις, ούτως ώστε οι μεν επιχειρήσεις που κατηγορούνται για παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης να έχουν τη δυνατότητα να οργανώσουν την άμυνά τους, τα δε δικαστήρια της Ένωσης να έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν αν η Επιτροπή ασκεί σύννομα τις αρμοδιότητές της. Συνεπώς, κατά την άποψή του, **το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, δεχόμενο ότι η παράλειψη της Επιτροπής να διοργανώσει και να καταγράψει ακρόαση όπως επιτάσσουν οι εφαρμοστέοι κανόνες, δεν παρέβη το δίκαιο της Ένωσης**. Συγκεκριμένα, ο γενικός εισαγγελέας δεν συμφωνεί ότι η συγκεκριμένη διαδικαστική παρατυπία μπορεί να θεραπευθεί δια της εκ των υστέρων προσθήκης στον φάκελο της υποθέσεως σημειώματος καταρτισθέντος από την Επιτροπή, διότι στο σημείωμα αυτό δεν καταγράφεται το ουσιαστικό περιεχόμενο της ακροάσεως του διευθυντικού στελέχους της Dell από την Επιτροπή. Για τον λόγο αυτόν, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι ο τέταρτος αναιρετικός λόγος πρέπει επίσης να γίνει δεκτός.

Ως προς τον πέμπτο αναιρετικό λόγο και το ζήτημα αν η Επιτροπή έχει, κατά το διεθνές δίκαιο, την αρμοδιότητα να κινήσει σε βάρος της Intel διαδικασία για παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού, ο γενικός εισαγγελέας δεν έχει πειστεί ότι η καταλογιζόμενη στην Intel παράβαση έχει διαπραχθεί εντός του ΕΟΧ. Κατά τη γνώμη του, **το Γενικό Δικαστήριο δεν εξέτασε αν τα βλαπτικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα που απορρέουν από ορισμένες συμφωνίες μεταξύ της Intel και της Lenovo ήταν ικανά να προκαλέσουν άμεση, ουσιώδη και προβλέψιμη βλάβη στον ανταγωνισμό εντός του ΕΟΧ** και, ως εκ τούτου, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή του κριτηρίου της «εκδηλώσεως της συμπεριφοράς» και του κριτηρίου των ουσιαστικών επιπτώσεων, προκειμένου να απορρίψει την επιχειρηματολογία της Intel περί ελλείψεως αρμοδιότητας της Επιτροπής.

Τέλος, όσον αφορά το επιβληθέν πρόστιμο, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι **το γεγονός ότι το πρόστιμο αυτό ήταν, κατά τον χρόνο που επιβλήθηκε, το υψηλότερο πρόστιμο που είχε επιβληθεί ποτέ δεν σημαίνει ότι ήταν δυσανάλογο**, ενώ η Intel δεν απέδειξε ότι το Γενικό Δικαστήριο έχει υποπέσει σε νομική πλάνη ούτως ώστε το Δικαστήριο να εξετάσει αν το πρόστιμο ήταν εύλογο.

Όσον αφορά την αναδρομική εφαρμογή των σχετικών με τα πρόστιμα κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής του 2006 σε συμπεριφορά προγενέστερη αυτών, ο γενικός εισαγγελέας υποστηρίζει ότι τα όρια της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει η Επιτροπή κατά την επιβολή προστίμου για παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού καθορίζονται από τη νομοθεσία της Ένωσης, και όχι από τις σχετικές με τα πρόστιμα κατευθυντήριες γραμμές. **Εφόσον το επιβληθέν πρόστιμο δεν υπερβαίνει τα όρια της νομοθεσίας αυτής, η Intel δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς την αρχή της μη αναδρομικότητας προς αμφισβήτηση του επιβληθέντος προστίμου.**

Δεδομένης της θέσεώς του ότι πρέπει να γίνουν δεκτοί ο πρώτος, ο δεύτερος, ο τρίτος, ο τέταρτος και ο πέμπτος αναιρετικός λόγος, **ο γενικός εισαγγελέας προτείνει την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου.** Ωστόσο, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στο Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου αυτό να εξετάσει όλες τις περιστάσεις της υποθέσεως και, ενδεχομένως, τις πραγματικές ή δυνητικές συνέπειες της συμπεριφοράς της Intel επί του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Προς τούτο απαιτείται εξέταση των πραγματικών περιστατικών, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί ευχερέστερα από το Γενικό Δικαστήριο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως αναίρέσεως, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Καταρχήν, η άσκηση αναίρέσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν είναι παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναίρέσεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106